

Fjellvåken

MEDLEMSBLAD FOR TROMS TURLAG • NR. 1 – 2012 – 34. ÅRGANG

Nærområde Tromsø
Topptureventyr
Walkin' on frozen water

Kjære alle gode medlemmer av Troms Turlag!

For en flott medlemsmasse Troms Turlag har! Medlemmer som bryr seg, medlemmer som er engasjerte på alle tenkelige områder, og ikke minst medlemmer som nå gleder seg stort til den fine skisesongen vi har foran oss! I det område hvor Troms Turlag har sitt såkalte nedslagsfelt, så er også omlandet tett til Tromsø by et viktig område.

Og de senere år har Tromsø kommune tatt et stort grep med å gjøre nærområdet til Tromsø by tilgjengelig vinterstid. Og jeg tenker da på alle oppkjørte skiløyper – ikke bare på Tromsøya, men også andre områder i kommunen. Jeg vil berømme Tromsø kommune for deres forutsigbarhet i løypekjøringen samt den oppdaterte informasjonen som er å finne på kommunens hjemmeside. Forbilledlig!

Når jeg også vet at tilreisende har fått øynene opp for hva Tromsø by har å invitere til – ikke bare "lysløypa" i Storgata, men også de nevnte løyper, så må dette være riktig prioritering!

Jeg er fristet til å si at dette vel må være det beste som finnes av helseforebyggende arbeid: En relativt rimelig kostnad som jeg er helt sikker på vil gi de største helsemessige resultater på sikt!

Den ultimate turen i området er å gå opp Skittenevdalen en søndag morgen, fint oppkjørte løyper ligger foran deg, og etter å ha gått i 15 minutter så er du ute av skogen og har en utsikt til et turområde som mange reiser flere mil for å finne! Og følelsen av å ha "hele verden for deg selv" er der til fulle. Og dette finner vi rett utenfor Tromsø! Jeg vil derfor slå et slag for turer i nærområdet på fastlandet: Skittenevdalen, Snarby, Tønsvikdalen –

og hvor det fra alle disse steder kjøres opp løyper som ender i Tromsdalen. Jeg er forundret over hvor relativt få som går i dette området gjennom vinteren! Turen kan gjøres så lang eller kort du selv vil! Og fint plassert i dette området ligger noen av hyttene til Troms Turlag: Trollvassbu, Blåkollkoia, Nonsbu og Skarvassbu! Klare til bruk for å spise nistepakken, møte andre turgåere, eller rett og slett bare sitte i solveggen. Eller en kan gjøre turen lengre ved å legge inn ei eller flere overnattinger. Om det kan synes aldri så idyllisk: Også i dette nære byområdet anbefales at samtlige skigåere har et øye mot evt. rasfare. Tenk sikkerhet på tur!

Til slutt en liten påminnelse: Husk å betal ved bruk av Troms Turlag sine hytter! Troms Turlag drives på dugnadsbasis, og det er derfor viktig at inntekten sikres ved at brukere av bl.a. hyttene betaler for seg.

Vi møtes på fjellet!

Av Elisabeth Giæver/(medl av styret TT)

Fra Snarby – ikke før nedkjøringen til Nonsbu. Foto: Elisabeth Giæver

Vidar Eggimann, Peak 737, Lexfjellet, Svalbard. Foto: Svein Petter Aagård

Topptureventyret i Trygghamna

"Hello boys
I'm in
Jeg har fått tillatelse at bli med til Svalbard.
Jahooooooooooooo!"

Tåka letter for andre gang, sola skinner mot meg. Utsiktenerformidabel. Trygghamna på Svalbard, ei 6 km lang bukt nordvest i Isfjorden skimtes langt der nede. Vi står på toppen av Protektorfjellet og er klare for nedkjøringen. Det er første toppturdag og det kribler i kroppen. Jeg skal ikke kjøre først, ordren er tydelig. Jeg har feil farge. Svart bukse er diskvalifiserende. Fotografene har plukket ut førstekjørerene, som rutinert nok stiller fargerikt.

Det gjør seg best på bildene. Problemet er at alle snakker og diskuterer mens tåken er på vei inn igjen. Har de ikke tenkt å kjøre snart tenker jeg. Dette går jo ikke, hva venter de på, slutt å snakk! Jeg snur meg mot Vidar og spør tilslutt: E du klar med kameraet? Han ser på meg, flytter seg frem på kanten og viser linja og spør: E du klar? Fem sekunder senere vipper jeg skiene nedover som førstemann. Adrenalinet pumper i kroppen, snøen er soloppvarmet, det er lett å svinge og jeg har full kontroll, bare å gi gass. Helt herlig! Noen minutter senere og alle står nede med glis rundt munnen, toppturuka har startet.

Yngve Antonsen, Peak 737, Lexfjellet m/ Harrietbreen i bakgrunnen. Foto: Svein Petter Aagård

Den store overtaleren

Historien startet i slutten av mai 2011. Vidar nevnte i en innskutt bisetning at han skulle til Svalbard for å gå på toppturner. Jeg hadde fri og så umiddelbart en mulighet: Plass te en te? Vidar tok opp saken med sjefsorganisasjon Endre og fikk ja. Jeg orienterte Fredrik om at turen til Narvik påfølgende helg ble avlyst. Hvorpå han kjapt responderte med: Jäg är ledig hele den veckan. Ettersom Vidar ikke kjente Fredrik var hans vei til Svalbard litt mer utfordrende. Endre ville ha en liten og kompetent gjeng fordi han ville bestige utfordrende fjell og kjøre bratt. Fredriks overtalelseevner er imidlertid av det store slaget. Etter en halvtimes telefonsamtale hvor han snakket i

store bokstaver om egne ferdigheter og form var Endre overtalt. Tre Tromsømenn var klare for Svalbard.

Gruppen og transporten

Vi var totalt åtte personer. Endre, initiativtaker og vårt fastboende alibi for å kunne gjennomføre ekspedisjonen. Jørn, eneste randonneekjører med imponerende skiferdigheter og klar førstekjører i alle bratte bakker. Sverre Morten, medisinsmann og andrekjører på telemark. Svein Petter, førstefotograf. Er du i tvil sjekk www.aagard.no. Og til sist Eli, den unge og vakre kvinnen som ikke lot seg affisere verken av skuldre ute av ledd og gnagsår store som en fem-

krone. Oppsummert var det en kjempegjeng å dra på tur med. Godt humør, ingen klaging og stort fokus på muligheter!

Transporten fra Longyearbyen til Trygghamna foregikk ved hjelp av en RIB fra Spitsbergen Travel. Halvannen time etter avgang kunne vi studere fjellene, mens vi i 40 knop raste inn i selve Trygghamna. RIBen ble buksert rett i fjærsteinene. Vi vridde oss ut av overlevingsdraktene og losset raskt ski og pariserbrett (pulk). Endre avtalte med skipperen at de skulle hente oss på samme sted om en uke. På land tok vi oss en liten matbit eller spiste opp en potetgullpose som lå øverst oppå pariserbrettet. Vi fikk så raskt på oss ski og pulk og vandret opp. Planen var å finne en god leirplass omtrent 2 kilometer oppe på breen.

Vintercamping

Når det gjelder vintercamping er jeg en novise. En uke i telt på Svalbard hadde jeg derfor betraktet som en stor utfordring. Selv om vi snakket om den første uka i juni. Endelig skulle den nye vintersoveposen komme til nytte. Første dagen var det vind og overskyet så alt gikk som planlagt. Vi fant oss en leirplass midt oppå breen, og bygde snøborger i alle retninger. Vi satte til og med opp et eget "stormtelt" som kunne brukes til sosiale lag i dårlig vær. Dessverre hadde vi ikke bygde snøborgene stabile nok. I løpet av en uke med kontinuerlig knallsol smeltet de helt ned. Teltpluggene smeltet frem og måtte skyves ned på nytt hver dag. Energiutfordrende snøsmelting foregikk enkelt nok ved å fylle de røde pariserbrettene med snø før vi gikk på topptur. Når vi kom tilbake var snøen smeltet. Jeg var glad vintersoveposen hadde glidelås langs hele siden, slik kunne den åpnes som ei dyne når sola stekte på teltet. Mer behagelig vintercamping skal en lete lenge etter.

Toppturene

Av høydepunkter vil jeg trekke frem dag tre og turen til Lexfjellet: Det høyeste fjellet i området og et klart

definert mål for turen. Vi gikk et par kilometer innover breen før skiene måtte på sekken og oppturen kunne begynne. Først opp to hundre meter på hard skare i en 30 graders helning, før vi bikket opp på ryggen og kunne skimte en 500 meters helt slett fjellside på cirka 38 grader rett imot oss. En perfekt fjellside! Deler av rutevalget opp fulgte en rygg med soloppvarmet snø og fantastisk utsikt.

Mye skibæring, men gode og stabile forhold. På

Pause med utsikt, nær toppen av Daumannen. Foto: Svein Petter Aagård

toppen kunne vi skimte Barentsburg på andre siden av fjorden. Vi la igjen skiene på fortoppen og trasket mot selve hovedtoppen til fots. Den så utfordrende ut. Fredrik og Endre ble sendt i forveien ut i fra prinsippet "snur de så gidder ikke vi andre å prøve". Etter en halvtimes frem og tilbake var Fredrik og Endre tilbake. Det hadde vært mulig sa de, men turen ville tatt lang tid og med skyer i sikte var det bare å snu. Vi var igjen klar for desserten. Nedturen

og den 500 meters lange flanken skulle kjøres ned!

Toppturuka på Svalbard ble kort sagt et eventyr. Værgudene var med oss alle dager. De lokale hadde aldri opplevd maken. Litt innsig av tåke krydret utsikten og ga oss spennende fotolys. Trikset for å finne god snø ble å kjøre ned de soloppvarmede sidene. Eksempelvis femte dagen, hvor vi først besteg Lagmannen fra øst og kjørte ned en vestlig flott flanke med slushsnø. Vel nede var det å få seg

en kopp kaffe, legge fellene på skiene og legge sporet opp mot topp 737. Her gikk undertegnede først. Følelsen av å komme alene opp på toppen og se fjellene under seg i en magisk kombinasjon av sol og tåke var utrolig. Privilegert, alene og liten i verden. Jeg fikk meg nok en kaffekopp og spiste Snickers, mens jeg nøt stillheten og filosoferte over livet. Resten av gjengen kom raskt etter. Tåken kom og gikk, men etter et par timer ble fotolysset perfekt. Å kjøre ned et nordlig vendt brefall i midnattsol var magisk! Det ble en spektakulær rundtur.

Midnattsola og brødiskivene

Fordelen med toppturne på Svalbard i juni er at en ikke trenger å forholde seg til døgnets vanlige klokketimer. Vi våknet i 14-15 tida ut på dagen og kom sent i gang med turene. Likevel ble det lange toppturner og vi kom ofte ikke tilbake til leiren før langt utpå natta. Solen brydde seg ikke og sto høyt på himmelen. Vi estimerte skredfaren til 1 hele uka. Det var lenge siden siste snøfall og kontinuerlig oppvarming og frost gjorde snødekket stabilt. Det var derfor en fin periode for å kjøre mer utfordrende og bratte fjellsider. Fjellene og ryggene hadde heller ikke skavler. For oss som kom fra Tromsø var dette uvanlig. Resultatet var optimale forhold.

De største utfordringene på turen sto vi for selv. Godt vær ga lange turer. Nitidig planlegging til tross, det viste seg at vi hadde beregnet for lite brød. Jeg tror vi "Tromsøgjengen" var en hard bidragsyter her. En sulten erfaring er at ti timers turer krever ti brødiskiver i sekken. En skive pr time er en god regel for alle turer. Peanøttsmør og Nugatti på fire skiver og ost på resten og dagen er berget. Det gikk et halvt brød for hver matpakke. Det gjaldt å smøre fort så ikke de andre så hvor mange skiver som gikk i sekken.

Snublebluss

Dette ble en tur som overgikk mine forventninger både på det sosiale plan, det naturmessige og i forhold til været. På den bakgrunn kan jeg lett anbefale Svalbard for de som ønsker å gå på toppturner i et spektakulært landskap! Uten guide må man finne noen lokalkjente som kan hjelpe til med logistikk, tillatelse og planlegging. Også isbjørnfaren må tas på alvor. Endre var bevæpnet med pistol og ansvar for et gevær ble fordelt på de andre skytekyndige. Resten av gjengen var lettere bevæpnet med signalpenn. Vi tok våre forholdsregler og flyttet maten hundre meter unna teltene, og vi satte opp snublebluss rundt teltene. Selvfølgelig var det en i gruppa som tråkket i snubletråden under et nattlig tokt for å late vannet. At undertegnede sov og ikke hørte at snubleblussene gikk av, var derimot ikke helt betryggende.

Noen ganger i livet får man tilbud man ikke skal si nei til. Toppturuka på Svalbard 2011 var et slikt tilbud. Om muligheten byr seg kan følgende fremgangsmåte anbefales: Spør om det er plass og bestill billett.

Av Yngve Antonsen

Skredvarsel på internett

Av Lisbeth Johannessen

Vinteren 2010 – 2011 opplevde vi den verste skredvinteren på 25 år der 13 skiløpere ble tatt av snøskred. I februar 2012 har vi atter opplevd ei forferdelig ulykke der to menn fra Tromsø omkom i et stort snøskred på Middagstind på Kvaløya, Middagstind som er en svært populær topp å kjøre fra. De skredvarslene som har blitt utarbeidet til nå, har vært svært generelle, og har omfattet store regioner.

Noen faginstusjoner har sett på hvordan en kan forbedre skredvarslene, og har nå under utprøving en mer omfattende skredvarsling enn den mer generelle varslingen som har vært gitt. Du kan gå inn på www.varsom.no og finne mer spesifikk skredvarsel for ditt område. Oppdatert skredvarsel blir lagt ut to ganger i uka. Vær oppmerksom på at denne skredvarslinga er under testing og utvikling med varierende kvalitet. Det presiseres at det er ditt eget ansvar å bruke denne tjenesten, og nettstedet vil svært gjerne ha tilbake-

Fra skredkurs i regi av Fjellsportgruppa. Foto: Christoph Wahl.

melding om hvordan varslene fungerer. www.varsom.no er et samarbeid mellom NVE, Meteorologisk Institutt, Statens Vegvesen, Jernbaneverket og NGI. For spørsmål knyttet til varslene kan du ta kontakt med Meteorologisk Institutt, Tromsø, tlf. 77 62 13 00.

Husk! Du kan se på skredvarslene som en veiledning, men det er bare du som kan ta avgjørelsen om det er forsvarlig å ferdes i fjellet.

Delta på skredundersøkelsen!

Hovedfagsstudent Håkon Berget skriver oppgave om snøskred, og trenger deg til å svare på noen spørsmål om følelse av sikkerhet når du er i skredfarlig område. Om du deltar kan du vinne en skredballongsekk fra Mammut!

Her finner du undersøkelsen:

<https://response.questback.com/hkonberget/ozlhaxbixb/>

Referat fra Tilsynsmøte Vollan

26.november 2011.

Tilsynene ble ønsket velkomne av hytteutvalget ved Alf Iver Kinge til et møte hvor formålet er å være en plass hvor tilsyn kan møtes, dele erfaringer og hvor det kan utveksles gjensidig informasjon mellom tilsyn, tun og kontor/ styret/hytteutvalg.

Styreleder Ivar Sæther ønsket så velkommen på vegne av styret. Først uttrykte han tanker til minne om Harald Erik Rognum som gikk bort i 2011. Han takket tilsynene for jobben i 2011 og ba på vegne av styret om råd for å kunne planlegge å gjennomføre administrative prosedyrer.

DNT/TT er til for medlemmene der enkelt, allsidig og trygt friluftsliv er det bærende element. Her er hyttene det viktigste virkemiddel.

Han viste til at det er viktig å fange opp trender i samfunnet: Folkehelseutfordringer/forskjeller i samfunnet, befolkningsutvikling, økt krav til profesjonalisering/sikkerhet/sertifisering, flere aktører øker konkurransen, miljøutfordringer og klimabevissthet, kommunikasjonsteknologisk utvikling. Hva gjør at folk føler seg velkommen: Er vi klare for større innrykk? Hyttene er mer enn "ved, øks og ovn". Skal vi gi klar og intuitiv informasjon om bruken av hyttene, eller skal det være påbud? Kanskje alt er greit som det er. Hvordan kan vi utløse lyst og behov for å bruke hyttene våre? Utfordringer og fokus for styret: Adm. og drift, DNT, økonomi, forvaltning, utvalgene, ekstern representasjon, møter og korrespondanse, utvikling og utviklingsutfordringer TT. Spesielt utfordrende er økt

deltakelse og engasjement fra flere, mer kraft til enda flere frivillighetsoppgaver. Vi må ha økt fokus på utvikling av hytter og stier, inkl. vedlikehold og oppgradering. Vi må vitalisere og utvikle turtilbudet og fange opp nye tider og trender. Vi står overfor nye og krevende prosjekter og vi ser en økende tendens til at besøkende bruker og forlater hyttene utenfor spillereglene. Vi må ikke minst være flink på tydeliggjøring. Thomas With, representant fra Arentz legat, orienterer om legatet, gassforskrifter og rapport fra befaring på Vuoma i august. Han orienterte kort om legatet som ble opprettet i 1954 av Erik Arentz og per i dag er det 35 DNT hytter som er finansiert av midler fra legatet. Gassforskriften er utarbeidet av DSB (Direktoratet for sikkerhet og beredskap), forskrift av 8.06.2009, med siste versjon 7.09.2010 som gjelder fortsatt. Den definerer bl.a. lagring og håndtering av gass, i Troms Turlags tilfelle, gass til koking. Virksomhet: Ethvert offentlig og privat foretak uansett om foretaket er etablert med henblikk på forretningsmessig fortjeneste eller ikke. Med virksomhet menes med dette også selvbetj. hyttene og de ubetjente hyttene i DNT. På overnattingssteder med flere enn 10 sengeplasser, kreves det at gassen skal ut. Vi har plikt til å oppfylle forskriftens krav. Maksimal oppbevaring i visse typer objekt: I boenhet kan det oppbevares inntil 55 liter (22,9 kg) gass. I utvendig bod kan det oppbevares inntil 90 liter (37,5 kg) gass. Boenhet og utvendig bod kan være samme branncelle. I overnattingssted er det ikke tillatt å oppbevare gass med mindre særskilte tiltak er iverksatt. Gassflasker må oppbevares stående og det må være ventilasjon i rommet.

Thomas With har vært på befaring på gamle Vuoma. Han skisserte ulike alternativer for restaurering/

ombygging, men det ligger an til at hytta ikke blir påbygd, men ominnredet og køyer på stua fjernet. Uthuset blir forlenget og bygd om til kombinert vedlager og hundebu. De tapte sengene i hytta blir erstattet i hundeannekset. Saken blir oversendt styret for vurdering.

Uthus på Gappo.

Det ble lagt fram forslag om å rive det gamle uthuset og erstatte dette med et større som vil inneholde flere do og lagerrom for tilsynene. Saken blir lagt fram for styret. DNT's hytte og rutestrategi vil påvirke Troms Turlag på følgende måte; Strategiske føringer (fra strategien) - Troms Turlag sitt geografiske arbeidsområde - Status hytte- og rutenett i Troms Turlag - Analyse, mål og tiltak av dagens hytte- og rutestruktur.

Merkeutvalget informerer.

Stinettet planlegges vedlikeholdt etter en rullerende 5-årsplan. Dette betyr at alle deler av våre stier skal befares og om nødvendig vedlikeholdes/forbedres hvert 5 år. Samtidig får Merkeutvalget jevnlig innspill fra turfolk som ser forbedringspunkter, og disse vil måtte prioriteres opp mot det rullerende vedlikeholdet. På grunn av at Merkeutvalget har mistet et par personer i 2011, og ikke har klart å erstatte disse, ligger vi nå noe etter våre tidsplaner. Av større jobber

er det i 2012 planen å fortsette nyklopping og utbygging av "slitne" klopper mellom Altevasshytta og Gaskashytta. Hvis vi klarer å skaffe nok folk og personer med kompetanse ønsker vi også å gjenoppbygge bruer som ble rasert i Sjørdalen under flomskredene rundt 17. mai i 2010.

Rett før jul i 2011 ble det gjennomført et dagsmøte med Statskog på Moen. TT stilte med fire personer og størstedelen av stinettet ble gjennomgått på kart og i bilder. Partier som trenger forbedring og bruer som må repareres ble diskutert og vi var enige om at vi skal holde hverandre gjensidig oppdatert om konkrete prosjekter.

Det er sendt rapport til styret om uønsket bruk av hyttene på Gappo. Det er underrapportert antall overnattinger, mye mat og proviant oppbevart tydelig beregnet på lang tids opphold, spør etter hund i sengene, mye utstyr som gir tydelige signaler på bruk frapersoner i reindriftsnæringa. Forholdet er rapportert til Reinbeitedistriktet, Reinforvaltningen og Troms Turlag. Thons madrassfond tildeler årlig kr. 500 000 i støtte til kjøp av nye madrasser. Det søkes via daglig leder som koordinerer søknadene fra Troms Turlag.

Av John Arve Skarstad med sammendrag av Lisbeth Johannessen

*HOS OSS FINNER DU ALT AV TURUTSTYR OG BEKLEDNING SOM DU TRENGER TIL TUREN
– OGSÅ UMLEIE AV HYTTENØKKELE TIL MEDLEMMENE.*

VI KAN SPORT!

SPORT 1, DOMUS SENTER BARDU

Nye styremedlemmer i Troms Turlag, (f.v.) Lisbeth B. Johannessen, styret, Hermund Berntsen, vara, Åse Marit Olsen, vara.
Foto: Toril Skoglund

Årsmøtet i Troms Turlag 27. februar

Av Jorunn Mørkved

Hundehytta på Gappo får stå i fred! Dette glade budskapet ble servert deltakerne på årsmøtet. Grunnen er at den ganske enkelt ikke lar seg flytte!

Dette sa Ivar Sæther sin tale til årsmøtet, og nyheten ble mottatt med applaus. Andre glade budskap

er at det går godt framover med innredninga av den nye Dærtahytta. Den blir likevel ikke ferdigstilt før den gamle hytta rives.

Lederen kom inn på styrets arbeid med å få klarhet i en del eiendomsavtaler. Dette gjelder Trollvassbu. Nonsbu og Skarvassbu. Man har enda ikke kommet fram til avklaring om disse hyttene.

TT har inngått avtale om feste av tomta til Jægervasshytta, en avtale TT er fornøyd med.

Gjengangere i arbeidet i TT har særlig vært to problemområder: Vedlikehold på hyttene og samarbeide med reindriftsnæringa. På TT-kontoret har Kirsten Buck Rustad begynt i 50 % stilling, etter at Niels Petter Liset har sluttet. Kirsten skal arbeide med DNT-Ung og Barnas Turlag.

Ei gruppe som kaller seg "Balsfjord på langs" har på sitt årsmøte vedtatt å søke om medlemskap i TT. Det er også DNT sin agenda å arbeide for at mindre turlag skal samle seg under en større "paraply". Lederen la vekt på at TT er en solid organisasjon hvor det legges ned svært mye frivillig arbeid. Men i forhold til innbyggertallet i Troms er nesten 4000 medlemmer beskjedent. Han stilte spørsmål om hva som må til for å øke aktiviteten og interessen i og for turlaget. Hvor er de 3800 medlemmene som vi ikke ser? Hyttene våre er egentlig lite brukt. Styret har avgjort at man skal bruke et medlemsmøte seinere i år til å diskutere hva som kan gjøres for å få et oppsving i aktiviteten i laget.

DNT f.eks har fokus på våre nye landsmenn, alderssammensetninga i medlemsmassen og på folkehelse. DNT skal forøvrig ha landsmøte i Tromsø i 2013, og de står som vertsskap. Lokalt vil man stille opp med frivillige for å skape et vellykka arrangement.

Ivar Sæther avslutta sin innledning med å overrekke "Den gyldne varde" til Lisbeth B Johannessen, Toril Skoglund (som skulle ha fått den i 2006) og Inger Johanne Hole. Han karakteriserte de tre som ja-mennesker som har stilt opp for laget, drevet av pliktfølelse og solidaritet.

Og til stående applaus ble Espen Nordahl utnevnt til Æresmedlem i TT. Espen var en av grunnleggerne av FSG, og han har i mange år arbeidet utrettelig for sikkerhet på bre og i bratt lende. (Vi vil presentere Espen nærmere i neste nr av "Fjellvåken").

Bjarne Bockelie sørget for ei relativt rask avvikling av årsmøtet. Det var ingen merknader til årsregnskapet, som ble enstemmig godkjent. Det samme ble budsjettet for neste år. Økonomien er god, og TT er i stand til å drive aktivt vedlikehold etter nye planer og målsettinger.

Arne Wilhelm Theodorsen og Nina Cheetham (vara) gikk ut av styret. Elisabeth Giæver og Pål Tengesdahl tok gjenvalg, og Lisbeth B Johannessen valgt inn som styremedlem. Varamedlemmer til styret ble Magnar Uvsløkken, Åse Marit Olsen og Hermund Berntsen.

Kirsten Buck Rustad

– nytt ansikt i Barnas Turlag og DNT Ung

Av Toril Skoglund

Kirsten Buck Rustad (34) har overtatt stillingen etter Niels Petter Liset, og skal jobbe med Barnas Turlag og DNT Ung i 50 % stilling. I tillegg skal hun hjelpe til med den generelle i driften på turlagskontoret. Vi har tatt oss en prat med Kirsten.

Kirsten kommer fra fiskeværet Bergsfjord i Finnmark, og har vokst opp midt i naturen. *Fisketur, bærtur, skitur med familien var en naturlig del av oppveksten, sier hun. Hun har også bodd mye i Tromsø, og begynner etter hvert å bli godt kjent med turmulighetene i nærområde. Hvor hun trives best på topptur med ski på beina! Eller i kajakken med midnattsola midt i ansiktet! Tromsøområdet har så mye å by på, men så har jeg til min store glede også oppdaget fin skikjøring hjemme i Finnmark med den herlige kombinasjonen av båt og topptur, legger Kirsten til.*

Hvilken bakgrunn har du for å jobbe i Troms Turlag, spør vi. *Jeg har studert markedsføring på Fiskerhøgskolen i Tromsø, og etter det har jeg hatt flere jobber innenfor markedsføring. Et ønske om å jobbe mer med mennesker, brakte meg inn på arbeid innenfor barnevern, sier Kirsten som studerer barnevernspedagogikk på deltid. I jobben hos Troms Turlag kombinerer jeg de to erfaringene. Mye av arbeidet med å øke aktiviteten i Turlaget er rett og slett markedsføring.*

Jeg er opptatt av at barn skal ha en god oppvekst, da ønsker jeg flere barn og ungdom skal være med oss ut i naturen! Her får de de gode sosiale opplevelser,

Foto: Toril Skoglund

fysisk aktivitet og ikke minst opplever de mestring. Alle ting er viktig og god læring å ha med seg videre i livet.

Hva er det første du har tatt fatt på i TT? *Det første jeg vil ta fatt på, er å bli kjent med folkene i Barnas Turlag. Vi vet at turene til Barnas Turlag er kjempepopulære, men vi trenger rett og slett turledere og flere turer! Så det er noe vi skal jobbe med. DNT Ung har jo dessverre ingen aktivitet i dag, det første her er å arrangere turer og bli kjent med noen ungdommer som vil være med i DNT Ung.*

Å få en ungdomsgruppe i Troms Turlag på fote er et mål i Turlaget, har du en vidunderoppskrift for å få det til? *Vidunderoppskrifta tror jeg er å ha forslag på turer og turledere - da vet jeg ungdommene er klare! Og turene må være spreke og spennende!*

En stor del av dugnadsarbeidet i Troms Turlag blir gjennomført av pensjonister, de er en svært viktig ressurs for laget. Men gjennomsnittsalderen i Troms Turlag er økende, og det er viktig å ha en strategi for rekrutteringsarbeidet framover. Har du noen ideer om hvordan kan man få ned gjennomsnittsalderen i Troms Turlag? *Den enkleste måten å få ned gjennomsnittsalderen er jo å rekruttere mange til barnas turlag, hehe! I Fjellsportgruppa er det mange yngre som er aktive, disse representerer kanskje det nyere turlivet, som ofte er brattere. Men jeg har også trua på å markedsføre turene bredere, flere må rett og slett bli kjent med turlaget og det vi byr på!*

Norske 15-åringere sitter mer stille enn mennesker i alderen 65-85 år. Denne alarmerende informasjonen kom i Helsedirektoratets nøkkeltall for helsesektoren 2011. Hva tror du skal til for å få 15-åringene mer aktive? *Jeg har tro på organisert idrett, men også veldig sterk tro på den som er mindre organisert. Det er ikke alle som vil trene fotball, turn etc til faste tidspunkt flere ganger i uken. Å vise barn og ungdommer hva som finnes lett tilgjengelig i deres egne nærområder av naturliv, og hvordan de selv kan benytte seg av det i den skalaen som passer for de, både fra vdet mer ekstreme til en pust i bakken med en kopp kakao. Det tror jeg vil aktivisere.*

Jeg gleder meg til å sette i gang, og ser frem til alle aktivitetene med Barnas Turlag og DNT Ung! Om du er interessert i å være med eller bidra i aktivitetene, må du bare ta kontakt! sier en smilende Kirsten.

Fjellvåkenredaksjonen ønsker Kirsten velkommen og lykke til i sin nye jobb i Troms Turlag.

Fra nybygget på Dærta. Foto: Alf Brustad

Dærta vinteren 2012

Råbygget til den nye Dærtahytta ble reist og lukket sommeren i fjor. Alt ble gjort gjennom dugnader i løpet av ganske få uker. Nå er en ny etappe i gang i vinter, denne gangen med innredning. Den ble startet i begynnelsen av februar da det var som aller kaldest i Troms, og den har fortsatt utover vinteren ved at en dugnadsgjeng har vært i aksjon en periode på 10 – 12 dager, og har så blitt avløst av en ny gjeng som har fortsatt arbeidet osv. De som startet med å legge isolasjon og plast i vegger og tak hadde nok ganske mye neglesprett mens de holdt på i under minus 30 grader uten å kunne fyre i ovnen.

Rapport fra første dugnadsøkt forteller om at isolasjon er lagt i vegger og tak, og nesten hele taket er panelt. Korte økter i kulda og kaffe på kok med lefser til enhver tid, gjorde at de barske gutta fikk gjort så godt som alt som var planlagt.

Vi må allikevel regne med at arbeidene vil fortsette ut over det meste av april. Det innebærer at den "gamle" nyhytta på Dærta vil være stengt ut april, med unntak av påska. Gammelhytta vil være åpen i hele byggeperioden.

Den nye innredningen på Skarvassbu. Foto: Hermod Johansen

Nye Skarvassbu

Av Lisbeth Johannesen

I løpet av 2011 har den store hytta på Skarvassbu blitt ombygd.

Hyttetunet består av to hytter, den eldste fra 1960 som blir og fortsatt vil bli benyttet til overnattinger, og den nyere fra 1979 som har vært innredet for dagsbesøk. Med økende besøk og turvirksomhet i området, har behovet for flere overnatningsplasser meldt seg. Som innredningen har vært, med ett stort rom, har ikke den nyeste hytta vært hensiktsmessig til overnatting.

På årsmøtet i 2010 ble det vedtatt at hytta skulle bygges om etter tegninger som ble lagt ved saken med henblikk på å kunne overnatte der. Hytta har nå to soverom med til sammen sju sengeplasser og et oppholdsrom med sittegruppe, spiseplass og kjøkkenkrok.

Det har ikke vært helt enkelt å få med dugnadsfolk, så arbeidene er ikke fullført ennå. Det som gjenstår er flytting av ovn og pipe, og dessuten plassering av sittegrupper. Til tross for at hytta ikke er fullført, går det an å overnatte i den, og det er det allerede en god del som har benyttet seg av.

Dugnadsvise *Skrevet av Ragna Torneus*

1. (Mel: En jeger dro en gang)

*En dugnadsgjeng de dro av sted
og sag og hammer hadd` de med
men enkelte ante ikke ka som sku` skje.*

De herma etter de andre.

”Jobber du? Det gjør jeg!”

*”Ka du gjør?” ”Det jeg bør!”-Heisan og hoppsan og
fallerallera,*

for å få alle ting unna!

2. (Mel. Musevisa)

Å gå tørrskodd over myra, e`no som alle vil!

Vi storma imot Gaskas for å få det slik vi vil.

Han Pål han leda jobben, alt va`tegna på papir.

”No gjør vi bare jobben! Hør på ka`æ har å sei”

*”En ska` sage planka, en ska`
bære stein.*

En ainna må se til at hele greia e`blitt bein”.

3. (Mel: Jeg går og rusler på Ringerike)

*Slå det hele sammen hardt med hammer,
så vil hver vandrер komme fram
så tørrskodd og så fin.*

*Og selve hytta sku`og få hjelp til å se litt
mer presentabel ut.*

*Til det trengs hender og hode også,
og kost og maling og vann og klut.*

*Og Åsmund jobba og spikra spiker,
og jekka bua et par hakk opp.*

*Så har han byn`t på å bygge terrasse
kor man kan nyte en kaffekopp.*

5. (Bamsens fødselsdag)

*Ja, snart er helga over,
og vi må forlate stedet.*

*Og jammen har vi jobba hardt
og det med masse glede.*

Hytta fin og stien tørr

vi kan svare dem som spør:

DUGNAD DET E` KJEMPESKØY,

DET KAN VI ALLE GJØR!

Bjørn utfordrer høyden når han beiser og Åsmund tilpasser plattformen på Altevasshytta. Foto: Grethe Lilleeng

Matglede i vinterland!

En gourmetkokk, en fjellfører og 13 turglade nordlendinger er samlet på parkeringsplassen i indre Troms klar til en opplevelseshelg for smaksløkene. Hadde det ikke vært for løftet om en matopplevelse av de sjeldne, ville vi kanskje tilbrakt helgen i andre omgivelser. Kulden biter i nesen, vinden blåser og mørket har senket seg. Hodelyktene lyser og alle har kledd seg i henhold til værforholdene. 13 kilometer til fots og på ski skal unnagjøres før vi kommer fram til målet vårt – nyhytta på Rosta. Den er egentlig vinterstengt, men de åpnet den for oss denne helga. Det ble en krevende tur i bitende kulde, med pulk på slep og utfordringer med feller som løsnest og teip som ikke fungerte i kulden. Sakte men sikkert beveget vi oss framover i mørket, sjarmert av en stjerneklar himmel og månen som flørtet med isen i fjellet på andre siden av elva.

Turen som normal tar drøye tre timer, tok over fem timer for oss denne vinterkvelden. Vel framme startet Marko, kokken vår og John Arve, vår turlleder med å få fyr på ovnene. Vi andre tok inn alle varer, utstyr og fikk alle i hus. Etter hvert satt vi der samlet rundt ved ovnen, som var det glødende midtpunktet. Gradvis kunne vi lette på klærne, og stemningen steg i takt med temperaturøkningen i hytta. Snart ble vi husvarme hele gjengen. Marko svingte seg rundt og disket opp med en deilig finsk fiskesuppe med laks og rotgrønnsaker. Klokken nærmet seg midnatt og det hadde vært en lang dag for de fleste av oss, så pasjonsfrukt og mangokake servert med deilig varm sjokolade ble en perfekt avslutning på en strålende fredag. Vi krøp inn i soveposer og dyner, gode og mette, litt småhuttrende, men i lykkerus over en deilig middag.

Vi våknet i gryningen lørdag morgen. Det var godt og varmt i hytta takket være at Marko og John Arve hadde fyrt hele natten for å beholde temperaturen i hytta. Nykokt kaffe og brødsriver, en liten titt ut av vinduet og lystig stemning i hytta. Ute var det fortsatt heftig med kuldegrader, minus 22 grader og sterk vind. Harstadgjengen og John Arve våget seg likevel ut på skitur, Moskahytta var målet. Noen av deltagerne tok en fottur opp på fjellet i nærheten for å få et gløtt av selveste sola. Mens andre ble igjen på hytta og hjalp kokken vår med forbereding til kveldens deilige gourmetmat. Vakkert solskinn i fjellene rundt, et flott skue på himmelen, en deilig varm hytte og tanken på et utsøkt måltid i vente gav ekstra inspirasjon til alle. Gode samtaler, nye bekjentskaper, vinterlige forhold ute og varmt og lunt inne. Kan man få det bedre?

Hele gjengen ble samlet igjen ut på ettermiddagen da våre skigåere kom trygt tilbake etter en forfriskende tur. Vi var klare til dagens store høydepunkt, en vandring inn i Markos matrike. Det hele startet med tradisjonelle lapper (svele) og rogn fra sik servert med rømme og finhakket rødløk. En lett og fin hvit vin passet ypperlig til forretten. En liten pustepause før sjampinjong fylt med gorgonzola, surret med bacon tok plass på fatet. God stemning og praten gikk om løst og fast. Her var det blottet for facebook, aviser, radio og tv, og det var faktisk deilig! Flott å bruke tid sammen med nye bekjentskaper, folk som byr på seg selv og deler erfaringer og tanker om livet. Marko introduserte neste rett, en hvilerett som han kalte "pasta med tørrstekt skinke, parmesan og rødløk". Hvilen benyttet John Arve til å samtale rundt sikkerhet i fjellet. Hva man skal ha i tursekken og hva som er viktig å tenke på når man er på tur vinterstid. En

Frisk gjeng klar for avgang fra Rosta i minus 28 grader. Foto: Jan Børre Henriksen

smidig overgang til hovedretten som var marinert lammecarre med glaserte rotgrønnsaker. Du verden for noen godsaker som kan lages til fjells! Her handler det om kreativitet, våge å tenke andre løsninger enn pølser i brød og tørrmat. Kvelden ble avrundet med skogsbærsuppe med fløte og nykokt kaffe. En annenledes lørdagskveld langt oppe på fjellet, måneskinn ute og solskinn inne i form av ett knippe varme og strålende deltakere som laget en perfekt ramme på kvelden. En nydelig dag gikk mot slutt og vi begynte så smått å tenke på turen tilbake.

Natt til søndag blåste det kraftig opp, vind og snøfokk, i tillegg til en økende kulde. Om morgen da vi tittet ut av vinduet var det andre forhold enn gårdagen, vinden blåste snø tett rundt hytta og graderstokken viste minus 28 grader. Vi spiste frokost, vasket og ryddet hytta slik at det skulle være innbydende og godt å komme i hus for neste besøkende. Kulden var en ting, men her måtte vi også ta hensyn

til at vind og snø gjorde den første delen av løypa litt uoversiktlig. Jan Børre ble nå vår dyktige turlleder, han hadde vært ute en vinterdag før, og sørget for at alle kom seg trygt ned fra fjellet. Ned i dalen løyet vinden og vi kunne gli på skiene ned til parkeringen. Her ble ski og sekker pakket i bilene og gode klemmer utdelt.

Vi takker for en helg som har skrevet seg inn i minneboka og gleder oss til nye turer i fjellet. Det er som en av jentene sa så godt: "Gleden av å være på tur er å kjenne på naturen, kjenne på vær og vind, høre på lydene, se mangfoldet som den byr på uten andre stimuli." Vår oppfordring til alle er; Kom deg ut på tur! Bli gjerne med på fellesturer – det er fantastisk inspirerende og lærerikt og man kan knytte nye vennskap.

Av Hilde A. Sandvoll

Er det forsvarlig å begi seg over Buossir i -34 grader Celsius?

Stiv kuling i minus 28 grader. Foto: John Arve Skarstad

Mange vil nok svare bestemt nei på dette og mene at det er stor sjanse for forfrysninger om man skulle begi seg ut på en slik tur. Mitt valg ble som så;

I indre strøk kan det mange ganger være svært kaldt på fjellet og da jeg kom meg ut av senga på Rosta viste gradestokken -28 og stiv kuling, det vil si opp til 17,1 meter/sekundet, og en følt kulde på ca -46/47, jeg bestemte meg for å holde meg i hytta. En forholdsvis kjapp avgjørelse å ta selv om det kriblet i beina etter å komme av gårde. I stedet ble det en deilig avslappende dag med krim, god mat og ei varm hytte. Håpet var at vinden skulle avta utover kvelden og da ville jeg ta en ny vurde-

ring om det var forsvarlig med avmarsj Dæрта. Målet for turen var dugnaden på Dæрта, og Jorunn med sine arbeidsvillige mannfolk ventet på "forsterkninger" på andre siden av fjellet. Men værgudene var ikke med meg og jeg måtte ta kveld på Rosta.

Dagen etter viste gradestokken -34 og vinden hadde stilnet adskillig, det vil si at det var lett bris og en følt temperatur på -48. Ingen forskjell i følt temperatur, men likevel adskillig mer behagelig å være ute. Jeg foretok en del "test" opphold med ulik påkledning for å sjekke forsvarligheten av en slik belastning på kroppen. Etter en lang tankeprosess rundt påkledning og hvilke farer jeg utsatte meg selv for, bestemte jeg meg for å gå over

Buossir den dagen. Vinden hadde stilnet så mye at jeg følte meg rimelig sikker på at dette ville gå bra, selv om jeg ville få vinden i mot, i alle fall i starten av turen.

Tankene gikk til Børge Ousland som en gang hadde uttalt at han likte å presse kroppen i kulde. Da var det bare å tenke konstruktivt og planlegge turen ut i fra kulde og andre eventuelle risikomomenter som kunne oppstå. I sekken hadde jeg nok av klær for en slik fornøyelse og fulgte lag-prinsippet fra A-Å. Flere lag med tøy gir luft mellom plaggene, og siden luft isolerer vil det være godt og varmt, i tillegg er det lettere å regulere kroppstemperaturen ved å ta av/på plagg. Generelt bruker jeg å regne med tre lag med klær i den kalde årstiden; undertøy, mellomlag og yttertøy.

Det innerste laget mot kroppen bør være tynt og tettsittende. Det viktige med dette laget er at det transporterer fuktighet vekk fra kroppen. Ull og superundertøy er best egnet. Ull varmer selv om det er fuktig, så selv om en svetter, vil det ikke bli kaldt og vått. Bomullsplagg er fy fy og holder på fukten og man blir kald. Mellomlaget må også være fukttransporterende. Ullklær eller fleece er veldig gode alternativer. Syntetisk fleecetransporterer fuktighet, og er myke med god bevegelighet.

Hva man velger ytterst er individuelt og man må ta hensyn til aktivitetsnivå og bruk. Har man to lag med klær under, holder det fint med en tynnere teknisk jakke over. Varmeproduksjon hos en person i hard fysisk aktivitet kan faktisk bli så mye som 1000 watt, mens en normal person som sitter rolig produserer rundt 100 watt. Av denne grunn er det viktig å velge klær som er tilpasset ulik varmeproduksjon. Ved høy aktivitet som skiturer på vinterstid bør klærne transportere ut mye fuktighet, slik at man ikke blir fuktig fra innsiden. Jeg har lenge hatt en forkjærlighet for bomullsanker i

tørt vær og det ble også ytterlaget på min ferd over Buossir. Lag-på-lag-prinsippet gjelder også for føttene. Luften i og mellom yttermaterialet og foret i skoen isolerer. Bruk sokker av ull eller ullblanding eller eventuelt andre materialer som isolerer og transporterer fuktigheten bort fra foten. To lag med votter måtte til, innerst ullvotter, utenpå vindvotter og i tillegg hadde jeg ekstra votter klare om jeg skulle bli svett og våt på hendene. Ull-lue med åpning for ansiktet men som dekker haken, vindbriller, ansiktsmaske, en ullbøff samt vindlue var det som måtte til for at jeg ikke skulle fryse på hodet.

Turen startet med en "prøveetappe" opp til ca 700 moh. Der hadde jeg fremdeles hyttene godt innen rekkevidde om det skulle bli problemer. Da jeg nådde den høyden, opplevde jeg ikke noe ubehag fra kulden og valgte å fortsette. Det viste seg fort at kulden ikke var den eneste utfordringen på turen. Da jeg nærmet meg Aslatjohka var det veldig mye blå is og stein, skiføret var deretter. For å komme opp stigningen til vannene ved utløpet til Gassavakkehokka ble det lang og omstendelig kryssing av ur med ski på beina. Heldigvis hadde jeg valgt å benytte de gamle skiene på denne turen. Skiføre bedret seg mange hakk da jeg nærmet meg Buossir og nedkjøringen mot Dærtavaggi gikk uproblematisk. Da jeg ankom Dæрта viste termometeren -35 og jeg ble mottatt av Jorunn Fleten med velkomsthilsen " du er gal". Da følte jeg meg velkommen og deretter var det bare å ta fatt på innredningsarbeidet på nyhytta. Min konklusjon er at med gode klær og sikringsutstyr i sekken kan man legge ut på en sånn tur uten at man utsetter seg selv for fare.

Å holde seg varm og tørr i fjellet er nøkkelen til en god tur!

Av John Arve Skarstad

Her er nøkkelen til eventyret. Foto: Åse

Påsken i indre Troms 22. – 24. 04. 2011

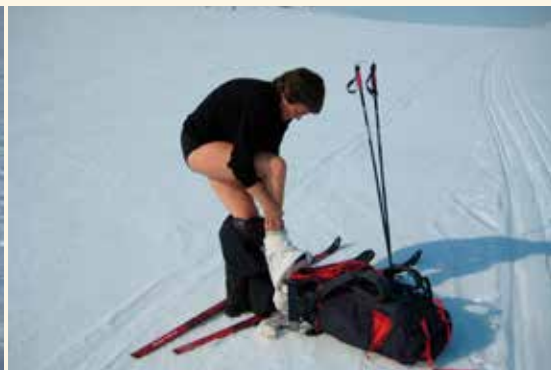
Medlem nr. 4304096

I en alder av 70 år blir jeg vervet som medlem i den Norske Turistforening, av en turvenn.

Turen startet med ei melding; "Har en tanke jeg vil dele med deg!"

Vi startet fredag 22.04 kl 10.00 fra Tromsdalen i skikkelig regnvær. Kjørte til Signaldalen i Storfjord, og begynte turen opp til Gappo. Litt yr i starten, men fikk det fine været når vi kom ovenfor tregren-

sen, sol og klart. På turen opp møtte vi 19 hundepann med førere og turister, de kom fra Kilpis. Det var et fantastisk skue og se på. Vi fortsetter videre mot Gappo, er så fornøyd med det flotte været. Etter 4 ½ timer er vi framme, og er spent på om det er plass for overnatting. Der var det to som holdt på å pakke sekkene for videre tur, det var bare å skrive seg inn og finne køyer. Vannbæringa gikk som en lek. Etter hvert kom Halvar, Liv, Astri og Heljar med sine 3 hunder og pulk, og vi fikk veldig god kontakt.

Vi spiste og koset oss utover kvelden. Klokka 22.00 sovnet hele gjengen, men om morgenen når vi våknet, var hytta full av sovende turfolk. På hytta møtte vi også oppsynsmann Jan Larsen, som styrte og ordnet for alle.

Lørdag 23.04 klart for avgang med neste stopp Goldahyttene. Samme flotte været, det er nesten ikke til å tro, og flott skiføre, vi bare kruser over vidda. 13 km går nesten for fort, så det blir mange

kaffepauser. På Goldahaugen, 700 m, tar vi oss 2 timer med soling, helt herlig. Så er det å sette utfor ned mot Golda, her blir det nesten for god fart, men vi sto han av som det heter. Ned mot Goldajavre er det en del råttent snø, så min turvenn går igjennom og blir nesten borte (for et syn!), men opp får vi henne etter hvert.

På Golda 2 treffer vi ei ny oppsynsdame, ho Erna, sprek som en fole, og dreg pulk etter seg så det

suser, med seg har ho barnebarnet William og Karine, noen fantastiske turfolk fra Lenvik i Troms. Vi setter oss i hytteveggen, og tar oss en velfortjent øl, gradestokken viser + 14,9 – 15 grader, det må være hetebølgen som slår til! Hytta er låst når vi kommer, så da får jeg æren av å bruke min nye nøkkel. Inne blir det mye god mat, og samtalene går lystig, om hva man har opplevd i løpet av dagen. Jeg blir faktisk i det lyriske hjørnet, og leser noen dikt til oss alle:

En sann venn er en som aksepterer din fortid, har tro på din fremtid, og liker deg som du er nå.

Kast ikke bort livet på noe, eller noen, som gjør deg ulykkelig, til det er livet for kort.

Litt omtanke og en god klem gjør gode dager bedre, og umulige dager mindre umulige.

Ny dag. Søndag 1.påskedag 24.04. Samme været, sol fra klar og skyfri himmel. Erna, William og Karine går til Kilpis, og vi starter på turen tilbake til Signaldalen. Det blir strevsomt i starten på grunn av varmen, så før vi er på toppen av Goldahaugen går

vi nesten i bare nettoen, min turvenn sier at hadde ho hatt skjørt med, så måtte ho ha tatt det på! Ha, ha!

Vi vandrer videre, og treffer masse turfolk som går både øst- og vestover. Det føles som det er vår i luften, + 10 – 12 grader og vindstille, tar fem-minutter på tørre lynghauger. Mens vi sitter og koser oss, ser vi et lemen som springer langs snø-kanten, og snøtittingen kvitrer lystig. Før vi setter kursen ned Signaldalen må vi bort om grensemerket og ta bilder av Riksgrensen på svensk og norsk side.

Nede i Signaldalen treffer vi mye turfolk fra Storfjordområdet, som griller og nyter dagen. For oss er turen snart slutt, våre ski, med bilder av Fridtjof Nansen og Roald Amundsen får kjørt seg skikkelig ned dalen. Etter åtte timer er vi vel fornøyd, og ender på kroa i Hatteng med sprøstekt god kylling!

Til dere andre som vi traff på turen, takk for en fantastisk påske!

Av Bjørnar og Åse

Svartelista

Av Toril Skoglund

Visste du at det finnes arter vi helst vil bli kvitt? Da tenker vi ikke på mygg, knott og veps. Nei, det gjelder arter som med eller uten hensikt er innført til landet av mennesket. Ved siste telling, fantes det 2483 fremmede arter i Norge. De hører rett og slett ikke hjemme i norsk natur, men lever og sprer seg her likevel.

Nye, fremmede arter kan lage alvorlige problem dersom de har egenskaper som gjør at de utkonkurrerer eller fordriver de opprinnelige artene. Det er mange eksempler på slike arter, og de mest kjente er: mink, *Gyrodactylus salaris*, rynkerose, lupin, kongekrabbe, harlekinmarihøne, almesyke, iberiasnegl, og for ikke å glemme, Tromsøpalmen. Disse kan både være innførte med hensikt og vilje eller har kommet inn i landet som blindpassasjer.

Disse innførte artene er listet opp i Norsk svarteliste, som altså ikke må forveksles med Norsk rødliste som er en oversikt over de utrydningstruede artene i norsk natur.

Foreløpig vet vi ganske lite om hvilken rolle de fremmede artene spiller i naturen. Til nå er det bare gjort risikovurderinger av noen få av de fremmede artene. Av de 1681 karplantene som er med, er ikke mer enn 25 risikovurdert. 17 av dem er imidlertid karakterisert som høyrisikoarter, fordi de kan skape

store problemer i naturen.

Et åpenbart eksempel på problematiske arter, er den ikke ukjente skjermplanten Tromsøpalme (*Heracleum persicum*). Den er ekstremt hardfør og brer seg ut over stadig større områder, mens den trenger vekk plantene som vokste der før.

Fremmede arter kan også blande seg med de norske artene, og dermed forandre dem genetisk. Eller de kan være bærere av sykdommer. De fleste høyrisikoartene er imidlertid som Tromsøpalmen – de konkurrerer ut de stedegne vekstene.

Føre var

Mange naturlige barrierer for spredning av arter er brutt ned gjennom økt globalisering av handel og reising. Innførsel av fremmede arter blir nå regnet som en av de fem største truslene mot det biologiske mangfoldet i global skala. Med de forventede klimændringene er det dessuten naturlig å vente etablering av flere fremmede arter i Norge.

Det er svært vanskelig å hindre både utilsikta og tilsikta innføring av fremmede arter. Ukritisk utsetting på tilnærmet eksperimentell basis (amerikansk hummer, ørekyte, kanadagås) har det vært en del av, men det er heldigvis i stor grad stoppet opp nå, eller er regulert ved lov. Men det må svært strenge tiltak til dersom en ønsker å få kontroll over all utilsikta spredning gjennom for eksempel hagebruk. Her må alle og enhver være bevisste på sitt eget ansvar, og følge de reglene som finnes i dag for innførsel av planter og dyr.

Vil du lese mer? Se: <http://www.artsdatabanken.no/artArticle.aspx?m=172>

Fra nedkjøringa til Lappjord med utsikt over Tornetræsk. Foto: Alf Iver Kinge

Det vakreste

Er det som oftest slik at det vakreste ligger foran oss? Er det i våre forventninger at det perfekte og fullkomne gjenspeiler seg i våre drømmer? Er den vakreste, den fullkomne, den optimale fjelltur den som ligger foran oss?

Å planlegge tur er å flørte med det vakreste. Blå himmel, lange dager med lys som ikke vil slukke, sol som varmer, snø som behandles med blå swix, god mat, hyggelig selskap, noe ekstra godt til kaffen, en tilværelse fri for avtalebøker, hverdags-

oppgaver og støv. Er det rart at vi er et folk som elsker å dra til fjells? «Å håpe på det beste og være forberedt på det verste» kan være et godt fokus før helgas tur. Da kan selv en kuling og dårlig sikt bli løst på en trygg måte og mestringsen av utfordringene bli oppsummert som «ganske vakkert».

Langt fra konkurransetilsynets voktende blikk kunnngjøres det herved at vårens vakreste tur gjennomføres «1.mai» helga. Måtte det bli «vår tur»:

Vandring i grenseland

4-5 dager gir rom for både vandring og hvile. Det tar bort noen «stress-faktorer» og det legger inn muligheter for turer med «slakk».

Turen fram til «indre-Troms» er for mange av oss en reise som tar det meste av ettermiddagen. Det er da ypperlig å søke havn på Altevass-hytta. Vi lander både fysisk og mentalt med små utfordringer på denne hytta fredag kveld. Framfor oss har vi en uendelig lang helg.

Etter en rolig frokost setter vi kursen mot Gaskas. Å gå over Altevatn minner oss på at det er andre folk i fjellet. Som verdsetter andre framkomstmidler og vil fortere fram. Men dagen er vår og vi finner hytta inne i bjørkeskogen tidlig ettermiddag. Enten man foretrekker en rolig «etablering» i hytteveggen eller en liten ekstratur før middag så skulle man ha tid til å få sine ønsker oppfylt. Kanskje møter vi andre turfolk som kommer fra Vouma, kanskje blir vi alene på hytta. Her er to hytter, så plass skal det være til alle. Hyttene holdes godt vedlike av driftige tilsyn som ved sitt arbeid ønsker oss velkomne.

Søndagsturen blir langturen. Fra Gaskas krysser vi Altevatn og begir oss sørover opp igjennom Krokdalen. Vi kommer raskt inn i Rohkunborri nasjonalpark. Denne ble opprettet i 2011 og vi vil befinne oss i denne parken mesteparten av den resterende tida vi har i fjellet. I nasjonalparken finnes de sjeldne artene som jaktfalk og snøugle. Dessuten befinner vi oss i et område hvor det er bjørn, gaupe og jerv. Får vi se noe av dette?

Å komme ned til Lappjordhytta og nyte utsikten er på mange måter å komme til et annet rike. Ikke bare

På veg ned canyon i Sørtdalen. Foto: Alf Iver Kinge

ser vi inn i Sverige, utover Torneträsk og inn i Lappporten, men vi kan formelig se for oss trafikken av folk; nordmenn, svensker, samer og turister som i gamle dager kom over Torneträsk enten for å ofre, jakte rein, handle eller for å se. Her er et område med mye historie – noe må vi forestille oss, annet kan vi finne spor av i bakken.

Oppholdet på Lappjord strekker seg over 2 overnattinger. Også her blir det rom for improvisasjoner den andre dagen. Noen vil på tur, andre vil «chille».

Er det gode snøforhold er turen ned Sørtdalen en opplevelse. Vi skriver 1. mai og fra det åpne landskapet vi har lagt bak oss skal vi nå gjennom en trang canyon. Vi kan bare ane hvordan vann, is og stein gjennom år har formet denne dalen. Dalen er lang, det er nesten så vi ser helt ned til Søarmo.

Det vakreste ligger ikke lenger foran oss. Vi er forhåpentligvis en del av det.

Av Alf Iver Kinge

Telttur med Barnas Turlag

1. - 3. juni til Sandøya

Her kommer litt mer informasjon til dere som skal være med BT til Sandøya 1-3. juni. Vi reiser med privatbiler til Belvik fredag ettermiddag. Her setter vi igjen bilene og tar ferga til Mjølvik. Ferga går 1710 fredag ettermiddag og er framme ved Mjølvik ved sjutida. Det er fint om dere møter litt i forkant på fergekaia så vet vi om alle er der. Ferga returnerer ikke før søndag kveld ca. kl 1900 dvs. vi er i Belvik igjen ved nitida om kvelden.

På Sandøya overnatter vi i telt. Det er lett gange til teltplassen, men med små bein kan det nok ta opp til en time. Vi skysser sekker, telt med mer med båt til teltplassen. Vann henter vi hos en av de fastboende som også stiller teltplasser til disposisjon. Vi lager bål og har med grillkull til kveldsmat (fredag kveld) og middag (lørdag ettermiddag). Hver familie må selv ta med all kveldsmat/middag og tørrmat. Vi holder felles lørdagsgodt som organiseres av turleder.

Helgen bruker vi til bading, fiske, skattejakt (med noen overraskelser), toppturer, pølsegrilling og fjæreturer ettersom været tillater det. Denne turen er tilpassa de yngste (i barnehagealder) i BT, men den passer også for større barn. Vi har mange ulike turalternativer for små og store bein.

Turen er på eget ansvar og alle foreldre må passe sine egne barn. Det er ingen fergeforbindelse mellom Sandøya og Belvik annet enn søndag kveld.

Ta med:

- Mat til alle måltid.
- Sovepose, telt og liggeunderlag.
- Klær for all slags vær.
- Dopapir.
- Primus/stormkjøkken om du har til å koke mat om været blir for dårlig til bål eller grill.
- Termos med varmt vann til fredagskvelden.
- Kanskje en tollekniv til spikking?

Se ellers utstyrsliste for sommerturer hos en av DNT sine medlemsforeninger.

http://www.stavanger-turistforening.no/article.php?ar_id=6746&fo_id=6001

Turleder: Åshild Ønvik Pedersen (97606267)

Turboogarrangør Barnas Turlag ønsker alle velkommen!

Alle foto: Frode T. Stefanussen

Turboleir 27.-29. januar

Barnas Turlag har vært på verdens største skøytebane – Jegervannet i Lyngen. Vi besøkte Turboleiren vår og skøyte tur, sov i lavvo i alle kuldegradene, isfiska og hadde det artig i lag. Noen av oss som var med ser dere på bildet. (Bak: Gunnar, Åshild, Linda og Kerstin. Foran: Aina, Børge, Aneli, Sigrid, Ole, Konrad, Synne, Robin og Leif Magne på pulken). Bli med på tur neste gang!

W alkin´on frozen water

Foto: Arne-Wilhelm Theodorsen

Steike, det gjør ondt. Så ondt at æ ikkje klare å holde auan åpen. Æ klare heller ikkje svare når kompisen min spør om det gjør ondt. Æ bare ligg der på magen og stønne og pæse. Etter hvert går det over, smertan forsvinn og når æ åpne auan ser æ rett ned i et speilbilde av mæ sjøl. Det svir fortsatt i brystbeine og det er like før tunga frys fast i stålisen her æ ligg på isen på Skogsfjordvatn en kald og snylaus vinterdag

Det hadde sæ altså slik at æ gikk rundt og venta og tenkte: kommer det ikkje sny snart? Og mange med mæ gikk rundt og venta og tenkte og tenkte og venta på at det skulle bli skiføre i fjellet. Men det kom ikkje sny. Langt ut i januar var det fortsatt sånn at skulle man gå på ski måtte man nesten ha

snyen med sæ i sekken. Men kaldt var det; iskaldt. Og når det e kaldt og når det ikkje e sny da blir det is på vatnan. Og kan man ikkje gå på ski kan man kanskje gå på skøyte? Tenkte æ.

Så æ kontakta en turkompis, eller va det kanskje han som kontakta mæ? I alle fall blei vi enige om å forsøke isen på Skogsfjordvatn en kald og klar lørdags morran. Vi heiv oss i bilen og da vi bikka overtoppen på Grønlikaret.....! Foret vatn! For en is! For et føre! Skogsfjordvatn, here we come!

Vi parkerte bilen, tok på oss skisko, snørte de ganske nye turskøyten på skoen, tok på ryggsekken, justerte stavan. Og så begynte vi å gå. På skøyte! I

begynnelsen forsiktig og stavranes; mer enn en gang var det på nippet til skikkelig tryning eller skikkelig rævplass, men vi holdt oss på beinan. Så vidt det va. Etter hvert begynte balansen å komme, både fraspark, beinføring, armbruk og vektfordeling fungerte bedre og bedre. Så begynte farta å komme også. Gradvis mer og mer fart. Og til sist: før ei fart!

Og for en is! Som mørkt, blankt og glatt stål lå den under beinan og under skøyten. Når æ bøyde mæ framover kunne æ se mitt eget speilbilde i isen. Ei stund syns æ at æ likna både Kuppert & Hjalles & Fred Anton Maier der æ gikk om kapp med mitt eget speilbilde.

Og så alle sprekken i isen! Is er vel et materiale som heile tida beveger sæ, utvide sæ og aldri ligger heilt stille. Heller ikkje her på Skogfjordvatn lå den stille. Den bråkte nokka forferdelig! Det drønna under beinan. Ikkje bare svake lyda, men av og til skikkelige tordendrønn; det rett og slett smalt i isen. Det ga en følelse av at isen kunne gi etter eller forsvinne i lause lufta. Men sånn var det ikkje. Isen blei jo bare tjukkere og sterkere heile tida. Når det drønna slik kom det også sprekker i isen. Noen ganger kunne vi se sprekken nærmest løpe over isen i ei forferdelig fart. Det virka både sikkert og usikkert på samme tid og gjorde opplevelsen enda mer intens.

Og det va ikkje bare vi som speila oss i isen. Fjellan, sollyset og alt rundt vatnet va liksom dobbelt; vi så det både når vi så opp i lufta og når vi så ned i isen. For en opplevelse! Lyd & lys, farger & fart, balanse & beherskelse, skøyter & stål. Alt blanda sæ i en kakafoni av opplevsja og følelsja.

Men så var det dette med sprekken. Vi skjønte jo fort, ikke minst gjennom noen «nesten-så-æ-stupte»-opplevsja, at sprekken måtte krysses på tvers, ikke på langs. Ei skøyta som står fast i et

langsgåanes spor, den står virkelig fast. Ikkje mye fart framover der i gården, nei. Men massefarta (= vekt x hastighet) avtar ikkje like raskt. Og da

Så da æ etter et par timers skøyting, passe trøtt i beina og passe full av sanseintrykk i hauet, ikkje lengre var like oppmerksom på alt som suste forbi under beina, så sto æ plutselig heilt fast. Og like plutselig så lå æ der. Og like plutselig va æ ikkje i stand til hverken å tenke eller se eller snakke. Bare til å stønne, puste, pese og ynke mæ. Det gjorde steike ondt i brystbeinet.

Men det gikk fort over, veldi fort. Etter noen minutter kjente æ nesten ingenting, æ var raskt på beina igjen og noen minutter etter det va smertan heilt borte og æ suste påny over den mørke, blanke og glatte isflata. Litt mer observant og litt mer bevisst på alle sprekken. Men med den samme farta og den samme sterke opplevelsen av natur, lys&lyd, farger & fart, bevegelse & balanse, skøyter & stål.

Det va en fantastisk tur, det va en fantastisk opplevelse. Vi va flere timar på isen. Det va rett og slett fantastisk. På hjemveien kjente æ at det var no litt ømt i brystbeinet likevel. Og da æ morran etter på måtte nyse så skjønte æ at også kroppen min va blitt en del av den fantastiske naturopplevelsen. Det va fortsatt litt ondt i brystbeinet. Men seinare i uka da snyen endelig kom, va det nesten så æ tok mæ i å tenke at «kunne snyen ikkje ha venta litt tel, så kunne æ fått mæ enda en skøyte tur på den mørke, hårde og glatte stålisen på Skogfjordvatn». At æ slo mæ litt gjorde jo ingenting. For man må jo tåle å slå sæ littegrann skal man oppleve nokka så spesielt som å gå på vatne.

Av Arne-Wilhelm Theodorsen

Smånytt

Henning viser veg til Hattavarre og Rostafjellet. Foto: Harald Strand

Fjelltjenesten har opprettet egen blogg, <http://blogg.statskog.no/fjell/default.aspx>. Her melder de om snø- og isforhold fem ganger i året: i uke 5, 8, 13, 17 og 20. De tar også imot tips om vær- og føreforhold. Følg også med på [facebook.com/fjelltjenesten](https://www.facebook.com/fjelltjenesten).

Medlemsmøter våren 2012. 22. mars ble det arrangert medlemsmøte. Espen Nordahl snakket om "Sikkerhet i vinterfjellet med fokus på skredfare". Neste medlemsmøte blir arrangert 19. april. Tema vil bli "Vedlikehold og bevaring av hyttene". Møtested er ikke fastlagt i skrivende stund.

På NRK P 1, "Naturens verden", kunne vi søndag 12. februar høre Hilde Sandvoll fortelle til Tove Fugelsnes fra Gourmetturen til Rosta i januar. Du kan høre innslaget på "Naturens verden" 12.02.12 på NRK P 1, nettradio. Hilde har for øvrig skrevet i denne Fjellvåken om opplevelsen av å være på denne turen, se s. 18 - 19.

DNT inviterer til fotokonkurranse. Fotokonkurransen er tre adskilte konkurranser med egne finaler og premier.

Fra desember til april er tema for konkurransen DNT hytteliv, med kåring av vinner i begynnelsen av mai.

Konkurranse nummer to har venner som tema, med inn-sending til jury fra mai til august og kåring av vinner i september. Tema for tredje konkurranse er T-en, i alle former og varianter slik du gjerne finner den på stien, med finale og kåring i desember.

Bildene kan være tatt gjennom hele året. Samme fotograf kan levere tre bilder til hver konkurranse.

Tre ganger i løpet av året er en fondskonto verdt 12 000 kroner i Danica Pensjon førstepremien, mens andre- og tredjepremie er sekker og overnattinger på DNT-hytter.

Frist for innsending til Danicas og Turistforeningens fotokonkurranse: tema DNT hytteliv 30. april, tema venner 31. august og tema T-en 30. november. Konkurranseregler og informasjon om innsending av bilder finner du på:

www.turistforeningen.no.

Forside: Christoph Wahl på tur ned Vassind Kvaløya.

Neste nummer av Fjellvåken nr. 2-2012 kommer medio juni. Stoff til dette nummer må være hos redaksjonen senest 20.

april 2012. I redaksjonen: Lisbeth B. Johannessen, Jorunn Mørkved og Toril Skoglund.

Vi ønsker alle velkommen innom Turlagskontoret til en hyggelig prat

Postboks 284, 9253 TROMSØ
Besøksadresse: Kirkegt. 2
Telefon: 77 68 51 75
Bankgiro: 8245 06 09141

Åpningstider: onsdag 12–16, torsdag 12–18, fredag 12–14
Telefon besvares i åpningstiden

- E-post: troms@turistforeningen.no
- Hjemmeside: www.turistforeningen.no/troms
- Redaksjonen i Fjellvåken ønsker stoff fra Turlagets medlemmer. Manus kan sendes til Turlagets adresse.
- Adresseendring meldes direkte til Turlagskontoret

